

บทที่ 5

การมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับก่อนประถมศึกษา

สำหรับการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาและรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นผลสะท้อน มาจากความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในการเสียดสีในทุกเรื่อง การไว้วางใจและไว้น้ำใจ การมีความจริงใจและจริงใจกัน ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาในการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนในระดับก่อนประถมศึกษาโดยมีแนวคิดที่ว่าคนที่อยู่ในชุมชน สามารถรู้ข้อมูลเดิมและข้อมูลใหม่ สามารถให้ความร่วมมือ ได้ดีกว่าคนที่อยู่นอกชุมชน เพราะบุคคลเหล่านั้น ย่อมที่จะรู้เรื่องของตนเอง และลูกหลานของตนเอง ว่าต้องการให้มีการมีส่วนร่วมแบบไหน ถึงจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน และสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยเป็นการวิเคราะห์ให้เห็นเพื่ออธิบายว่าการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษามีกระบวนการเป็นอย่างไร และมีเป้าหมายอย่างไร โดยเป้าหมายและกระบวนการของการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างไร โดยศึกษาระบบความสัมพันธ์ที่คนในชุมชนและสถานศึกษา ร่วมกันสร้างขึ้น ซึ่งนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายของการมีส่วนร่วม และกระบวนการในการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้บรรลุต่อเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระดับลึกผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง พร้อมทั้งจัดกลุ่มสนทนากับผู้ปกครอง และเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา

ชุมชนบ้านทุ่งหนักยกกับโรงเรียนบ้านท่าเขียดมีความสัมพันธ์ช่วยเหลือเกื้อกูลกันมาช้านาน ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมในระยะแรกเป็นการมีส่วนร่วม ที่ริเริ่มมาจากการเห็นความสำคัญของการศึกษา การขาดโอกาสทางการศึกษา จึงทำให้ผู้นำในชุมชนเห็นความสำคัญ จึงได้เกิดความร่วมมือในการที่จะจัดตั้งโรงเรียน ในระยะเริ่มแรกของการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาไม่ใช่เรื่องที่ย่าง ๆ แต่ด้วยความต้องการให้บุตรหลานได้เรียนหนังสือ เห็นอนาคตของเด็ก เห็นความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทย ประกอบกับชุมชนไม่มีลักษณะการเห็นแก่ตัว จึงทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ในการจัดตั้งโรงเรียนบ้านท่าเขียด จากประวัติ

ความเป็นมาของโรงเรียนบ้านท่าเขียด จะเห็นได้ว่าลักษณะการมีส่วนร่วมมีมาตั้งแต่ก่อตั้งโรงเรียนแล้ว เพราะชุมชนเป็นผู้ริเริ่ม เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นผู้มีผลประโยชน์ร่วมกัน ร่วมกันแก้ปัญหาช่วยเหลือเกื้อกูล เสียสละแรงกาย ทุนทรัพย์กันมาตลอด ไม่ว่าสถานศึกษาต้องการความช่วยเหลืออะไร ถ้าชุมชนทำได้ก็จะรีบทำให้ และตรงกันข้ามถ้าชุมชนต้องการอะไร สถานศึกษาก็ยินดีเสมอมา จะเห็นได้จากการมีกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา เช่น กีฬาสี การจัดงานวันสำคัญต่าง ๆ การจัดระดมทุน ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมทุกครั้งตั้งแต่เป็นผู้วางแผน ดำเนินกิจการ และสรุปผลงานเองเกือบทุกกิจกรรมไป และกิจกรรมภายในชุมชน สถานศึกษาก็จะให้ความร่วมมือไม่ว่าจะเป็นกำลังกาย กำลังทรัพย์เสมอมา จากการสัมภาษณ์ระดับลึกผู้ปกครองนักเรียน ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในเรื่องของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับก่อนประถมศึกษา ผู้ปกครองมีความต้องการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ เข้ามามีส่วนร่วมโดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน ที่เป็นผู้ใกล้ชิดกับตัวนักเรียนมากที่สุด

รูปแบบของกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา

ในส่วนรูปแบบของการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา จากการศึกษา พบว่า ในสถานศึกษามีกิจกรรมต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาค่อนข้างชัดเจนมาก ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเสนอถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมและกิจกรรมของการมีส่วนร่วมดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา

ในโรงเรียนบ้านท่าเขียด มีคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 9 คน ประกอบไปด้วย ประธานกรรมการ 1 คน คณะกรรมการ อีก 8 คน ซึ่งมาจากตัวแทนผู้ปกครอง 1 คน ตัวแทนศิษย์เก่า 1 คน ตัวแทนของผู้หญิง 1 คน ตัวแทนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ตัวแทนจากองค์กรของชุมชน 2 คน ตัวแทนครูในโรงเรียน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง โดยคณะกรรมการเหล่านี้มีหน้าที่ในการช่วยเหลือสถานศึกษาในทุกเรื่อง จะมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เทอมละหลายครั้ง เพื่อการพัฒนาโรงเรียน ไม่ว่าทางโรงเรียนขอความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษา จะให้ความร่วมมือด้วยดี เป็นที่น่าภูมิใจและนายกองอย่างยิ่งเสมอมาและผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน เป็นที่ยอมรับของชุมชนด้วยดี จากการสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาตอนหนึ่งว่า “ผมต้องการให้เด็กได้เรียนหนังสือ

ที่นี้กันมาก ๆ 'ไม่อยากให้ไปเรียนข้างนอก จึงได้สนับสนุนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา เพื่อพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้มีคุณภาพ"

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมของการประชุมผู้ปกครอง

โรงเรียนบ้านท่าเชียดได้สร้างความไว้วางใจ และความไว้นิ่งเชื่อใจ กับผู้ปกครอง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรับทราบข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา และมีความพยายามให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมของสถานศึกษามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการประชุมผู้ปกครอง ซึ่งเดิมโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ เมื่อเห็นว่าผู้ปกครองยังไม่เป็นกันเองมากนัก จึงเปลี่ยนเป็นการประชุม ที่ให้มีการประชุมกลุ่มย่อย จึงทำให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการประชุมมากยิ่งขึ้น และจัดให้มีการประชุมเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน ในแต่ละชั้นด้วย จึงทำให้ผู้ปกครองกับสถานศึกษามีส่วนร่วมกันมากยิ่งขึ้น โดยปกติการประชุมผู้ปกครองนักเรียนมักเป็นการริเริ่มของทางสถานศึกษา ที่จะเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมประชุม เพื่อชี้แจงงาน และแถลงความก้าวหน้า ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้ผู้ปกครองนักเรียนรับทราบ ซึ่งมักจะจัดประชุม การประชุมเป็นการประชุมใหญ่ โดยผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูที่เกี่ยวข้อง กับกิจกรรมต่าง ๆ จะร่วมกันชี้แจงให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ แล้วให้ผู้ปกครองนักเรียนซักถามปัญหา ที่ข้องใจ ซึ่งบางครั้งก็ไม่มี การซักถาม การประชุมผู้ปกครองโรงเรียนบ้านท่าเชียด แบบเดิมก็ได้ ดำเนินการในลักษณะนี้ แต่ต่อมาเมื่อผู้บริหารคนใหม่มา ในปี พุทธศักราช 2547 ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการประชุม โดยให้คณะครูในสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น จึงได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการประชุมดังรายละเอียดต่อไปนี้

การประชุมผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งเป็นการประชุมใหญ่ โดยทั่วไปของโรงเรียน โดยการจัดการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งในการจัดประชุม เป็นแบบประชุมใหญ่ในอาคารเอนกประสงค์ของโรงเรียน โดยมีผู้อำนวยการหรือคณะครูที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ของครูแต่ละคน ให้ผลัดเปลี่ยนกันมาพบปะพูดคุยและเล่าถึงกิจกรรมและความรับผิดชอบของครูแต่ละคน ให้ผู้ปกครองนักเรียนฟัง โดยผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูจะนั่งพูดบนเวที ผู้ปกครองจะนั่งเก้าอี้ข้างล่างหันหน้ามาฟัง การบรรยายบนเวที ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น เป็นการทำงานที่ทำให้มีความห่างเหิน กันระหว่างผู้ปกครองกับคณะครูมาก จึงทำให้ผู้บริหาร และคณะครูเปลี่ยนวิธีการจัดประชุมผู้ปกครอง โดยมีการประชุมใหญ่ก่อน แล้วจัดประชุมย่อยตามห้องแต่ละห้อง ผลปรากฏว่าการประชุมย่อย ตามห้องเรียนทำให้ผู้ปกครองเกิดความกล้าขึ้นมาก และกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ได้ดีขึ้นในระดับหนึ่ง ต่อมาทางสถานศึกษาได้หาวิธีการ เพื่อสร้างความไว้วางใจและไว้นิ่งเชื่อใจระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษามากยิ่งขึ้น ได้จัดตั้งเครือข่าย

ผู้ปกครองในแต่ละชั้น โดยเลือกผู้ปกครองในแต่ละชั้นเป็นประธานกรรมการ 1 คน รองประธานกรรมการ 2 คน กรรมการ 5 คน และครูประจำชั้นเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง ในการจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครองนั้น ครั้งแรกดำเนินการ เมื่อปี พุทธศักราช 2548 โดยทางโรงเรียนได้จัดประชุมใหญ่ก่อน แล้วจึงจัดประชุมย่อย ในการจัดประชุมย่อยให้ผู้ปกครองแต่ละห้องเรียนเลือกคณะกรรมการเครือข่ายของห้องเรียน หลังจากมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง ปรากฏว่ามีการพบปะระหว่างผู้ปกครองกับคุณครูในแต่ละชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสนอความคิดเห็นระหว่างครูกับผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น การพัฒนาในระดับห้องเรียนดีกว่าเดิมผู้ปกครองมีความใกล้ชิดกับครู และลูกหลานนักเรียน เป็นการสร้างความไว้วางใจและไว้นับถือใจกันเป็นอย่างดี มีการร่วมแรงร่วมใจ ในการพัฒนาลูกหลานที่เรียนอยู่ในห้องที่ตนเองอยู่เป็นอย่างดี มีการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งชนชั้นวรรณะระหว่างครูกับผู้ปกครองทำให้พัฒนาการของเด็กดีขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะในระดับก่อนประถมศึกษา จะมีการนัดประชุมผู้ปกครองเป็นประจำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง บางครั้งก็หลาย ๆ ครั้งในหนึ่งสัปดาห์พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนและมีการแลกเปลี่ยนโทรศัพท์ ระหว่างผู้ปกครองกับครูประจำชั้นด้วย เพื่อมีอะไรจะได้คุยกันทางโทรศัพท์ได้อีกทางหนึ่ง

3. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการระดมทุน

การระดมทุนของโรงเรียนบ้านท่าเขียดมีมาตั้งแต่สมัยก่อตั้งโรงเรียน จะเห็นได้จากการบอกกล่าวของผู้เฒ่าคนหนึ่งหมู่บ้านว่า “พวกเราช่วยกันจัดงานชกมวยและรับหนังมาฉายเพื่อหาเงินมาก่อสร้างอาคารเรียนหลังแรกให้กับโรงเรียน เพราะแต่ก่อนชาวบ้านต้องช่วยกันสร้างโรงเรียนเอง โดยรัฐบาลไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเลย” การเห็นความสำคัญของการศึกษา ทำให้ชุมชนเกิดความตระหนักร่วมกัน ที่จะสร้างโรงเรียนให้มีความสมบูรณ์แบบเรื่อย ๆ มา ในการที่จะระดมทุนให้กับทางโรงเรียนโดยสมัยก่อน จะมีการจัดงานประจำปีการแข่งขันชก การขอบริจาคเงินหรือสิ่งของ เช่น พืช ผัก หรือยางแผ่นจากผู้ปกครอง การจัดงานวันอำลา การขายสลากชิงโชค การจัดงานวันสำคัญต่าง ๆ การจัดงานวันเด็ก การจัดเลี้ยงน้ำชา การสะสมทรัพย์สินของคุณครู เพื่อนำดอกเบียมาพัฒนาโรงเรียน การจัดตั้งกองทุนฤทธิศักดิ์ หวานแก้ว ในการจัดตั้งกองทุนนี้ เพื่อนำเงินมาพัฒนาโรงเรียน โดยเฉพาะจากการสัมภาษณ์ระดับลึก ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทในการระดมทุนให้กับทางสถานศึกษาตั้ง แต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้อธิบายแนวทางการระดมทุนว่า

สำหรับการระดมทุนของโรงเรียน เพื่อที่จะนำมาเป็นแหล่งทุนสนับสนุนในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนผมอยากเรียนว่าจริง ๆ แล้วตามที่ผมได้กล่าวเบื้องต้น ในเรื่องของความสำคัญ ที่ผมเองในฐานะที่เป็นคนที่ให้ความสำคัญของการศึกษาเป็นลำดับหนึ่ง ผมถือว่าการพัฒนาคน เป็นการพัฒนาอนาคตของเด็กด้วย ถ้าเราไม่สามารถที่จะมาทำเรื่องนี้ให้สำเร็จ เราก็ไม่สามารถจะทำให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาอย่างอื่นได้ ตั้งแต่สมัยผมเป็นผู้ใหญ่บ้าน เมื่อปี พุทธศักราช 2538 ได้รับการเลือกตั้ง วันนั้นก็ตั้งปณิธานว่า ค่าตอบแทนของผู้ใหญ่บ้านในสมัยนั้นก็เดือนละ 2,100 บาท ก็จะตัดไว้เพื่อนำไปเป็นกองทุนการศึกษาให้กับเด็กเป็นเงิน 500 บาท ใน 500 บาทนี้ ก็จะให้คุณครูสะสมไว้ทุกเดือนจนหมดวาระการเป็นผู้ใหญ่ ก็ได้เงินมาในขณะนั้น เมื่อหมดวาระก็ได้เงินกองทุนอยู่ประมาณ 17,000 บาท หลังจากนั้นหลังจากหมดวาระไปแล้ว ผมเองก็ยังมีโอกาสอีกครั้งหนึ่ง ก็คือ ช่วงการทำหน้าที่พิธิกร ในงานบำเพ็ญกุศลศพ หลังจากทำหน้าที่นี้อยู่หลายปีก็มีความคิดขึ้นมาว่า เงินที่เขามอบให้ค่าตอบแทนในวันทำพิธิกร จากอดีตหลายปี ที่ไปทำ ไม่เคยรับเงินจากเจ้าภาพ ถ้าเรารับมาและนำมาสมทบกับเงิน กองทุนที่ผมสะสมไว้ สมัยตอนเป็นผู้ใหญ่บ้าน เจ้าภาพก็จะได้บุญร่วม เราเองก็จะได้นำมาเป็นกองทุนให้กับเด็กโรงเรียนในหมู่บ้าน หลังจากที่ได้คิดได้ก็ริเริ่มรับเงินจากเจ้าภาพที่ไปทำหน้าที่พิธิกรในงานบำเพ็ญกุศลศพ เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2547 วันนั้นทำพิธิที่วัดควนมะพร้าวเป็นงานแรก ทางเจ้าภาพได้ให้ซองมา 2,000 บาท นำมาเป็นเงิน สมทบทุนในกองทุนที่มีอยู่แล้ว 17,000 บาท หลังจากมอบให้ทางโรงเรียน โรงเรียนโดยผู้อำนวยการจะเป็นผู้ทำหน้าที่ในการออกไปประกาศเกียรติคุณ และออกหนังสือขอบคุณ ส่งไปให้เจ้าภาพทางไปรษณีย์ จากงานแรกที่เริ่มรับมาก็ทำให้เกิดความภาคภูมิใจว่าแทนที่เราไปทำหน้าที่ที่ที่แล้วมาและไม่รับค่าตอบแทนมา เจ้าภาพเขาก็ภูมิใจว่าเราไปช่วยโดยไม่หวังผลตอบแทนอะไร แต่เมื่อรับมาแล้วทางโรงเรียนมันจะเกิดประโยชน์กับเด็ก จะเป็นสิ่งที่น่าจะมีคุณค่าไม่น้อยกว่ากัน หลังจากนั้นก็รับผิดชอบทุกงาน จนครบประมาณ 2 ปี ปรากฏว่าเงินได้เป็นมูลค่ามากกว่า 100,000 บาท...

นอกจากการจัดการจัดหาทุนของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ทางคณะกรรมการสถานศึกษา ก็ได้มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการผู้บริหาร ถึงการนำเงินทุนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ พร้อมทั้งจัดหาทุนใหม่เพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียนโดยมีวิธีการที่หลากหลายดังนี้

1) นำเงิน 100,000 บาท ที่ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคนหามาให้ มาตั้งเป็นกองทุนเพื่อให้ผู้ปกครอง คณะครูผู้ยืม โดยคิดดอกเบี้ยคนละ 3 บาทต่อเดือน และผู้ขอกู้จะต้องร่วมบริจาคเงินเข้ากองทุน 1,000 บาท ละ 50 บาท ในส่วนของดอกผลจะนำมาพัฒนาโรงเรียน

2) การจัดหาทุน โดยการขอบริจาคจากผู้ปกครองครอบครัวละ 100 บาท เพื่อนำเงินมาติดตั้งจานดาวเทียมและจัดซื้อโทรทัศน์ จำนวน 9 เครื่อง เพื่อจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

3) การจัดหาทุน โดยการจัดทำบัตรการกุศล เพื่อนำเงินมาจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 13 เครื่อง

4) การจัดเลี้ยงน้ำชาเพื่อนำเงินมาพัฒนาห้องเรียน

5) จัดหาทุน โดยการขอบริจาคจากบุคคลภายนอก เช่น บริษัท ห้างร้านต่าง ๆ นักการเมือง เป็นต้น

6) คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนร่วมบริจาคตามกำลัง สำหรับในเรื่องของการระดมทุนนี้ พบว่าเป็นการทำงานที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นระดับก่อนประถมศึกษา หรือในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะในระดับก่อนประถมศึกษา หลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นทางคณะกรรมการสถานศึกษาเอง ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องก็ได้ช่วยกันจัดหาทุนมาเพื่อพัฒนาเด็กในระดับนี้ และในส่วนทุนในที่นี้ไม่ได้ หมายถึงแต่ตัวเงินแต่อย่างเดียว สำหรับการระดมทุน ในโรงเรียนบ้านท่าเสาซึ่งยังมีการระดมทุนทางปัญญา เพื่อมาช่วยเหลือโรงเรียนอีกทางหนึ่งด้วย เช่น ทุนทางปัญญาของชาวบ้านที่มีความสามารถด้านต่าง ๆ มาช่วยสอน เช่น การสอนติดต๋ายาง การสอนตีกลองยาว การสอนการปลูกสับปะรด การสอนการเลี้ยงปลา และอีกมากมาย

4. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการทำงานกับองค์กรท้องถิ่น

สำหรับองค์กรท้องถิ่นที่อยู่ในชุมชน และมีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนกับสถานศึกษา ในเรื่องการพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษานั้น ก็คือ องค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาระหน้าที่ขององค์กรส่วนท้องถิ่น ที่สามารถจัดสรรงบประมาณให้กับนักเรียนทั้งปี คือในส่วนของอาหารกลางวันและอาหารเสริมนม พร้อมกันนี้ก็ได้ให้เงินงบประมาณสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเป็นระยะตามโครงการที่ทางโรงเรียนเสนอขอ เช่น โครงการเข้าค่ายพุทธบุตร สำหรับนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ เข้าค่ายมุสลิมสำหรับนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม และการขอสนับสนุนของขวัญรางวัลต่าง ๆ เมื่อมีกิจกรรมงานวันสำคัญ เช่น งานปีใหม่ งานวันเด็ก นอกจากนั้นแล้วองค์การบริหารส่วนตำบล ยังสนับสนุนทุนการศึกษาให้กับเด็กอีกจำนวนหนึ่งด้วยและยังมีการมอบสิ่งของไว้ใช้ให้กับโรงเรียนอีกเช่นถังดับเพลิง แก้ว

พร้อมทั้งบริการให้โรงเรียนยืมสิ่งของภายในองค์การบริหารส่วนตำบลได้อีกเท่าที่มี นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลแล้วยังมีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณ ตามโครงการที่ทางสถานศึกษาขอเช่น งบประมาณจัดถมสนามกีฬา ใ้กับเพื่อซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดสึกหรอภายในโรงเรียน ให้ทุน การศึกษา สนับสนุนสิ่งของรางวัลต่าง ๆ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน

การมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ในระดับก่อนประถมศึกษา

การมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ในระดับก่อนประถมศึกษา เป็นสิ่งที่ดำเนินการมานานแล้ว แต่ไม่เป็นที่รูปธรรมมากนัก เพราะว่าจะดำเนินการร่วมไปกับในระดับประถมศึกษา แต่เมื่อผู้ทำวิจัยร่วมกับสถานศึกษาและชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในระดับก่อนประถมศึกษา จึงได้ดำเนินการให้มีการมีส่วนร่วมกันมากขึ้น โดยเริ่มจาก

1. รูปแบบการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ในการประชุมในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เชิญคณะกรรมการสถานศึกษา มาปรึกษาหารือในการที่จะพัฒนาเด็กนักเรียนในระดับก่อน ประถมศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาแต่ละท่านให้ความเห็นชอบ โดยให้เหตุผลว่าการพัฒนา เด็กในระดับก่อนประถมศึกษาเป็นสิ่งที่ดี เพราะถ้าเด็กได้รับสิ่งที่ดีที่ถูกที่ควร ตั้งแต่เด็กก็จะมีผล ต่อไปในอนาคตด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ให้การสนับสนุนเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นแรงกาย แรงใจ กำลังทรัพย์ การให้ความร่วมมือ ในทุกครั้งที่มีการร้องขอจากสถานศึกษา

2. รูปแบบการประชุมผู้ปกครองในระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการเรียกประชุมหลังจาก มีการประชุมรวมของโรงเรียน โดยทางคณะครูในระดับชั้นช่วงชั้นอนุบาลจะเป็นคนรับผิดชอบใน การประชุม ในการประชุมครั้งแรกจะมีการพูดทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในหลาย ๆ เรื่อง หลังจากนั้น จะมีการเลือกตั้งตัวแทนผู้ปกครองในระดับอนุบาล เป็นคณะกรรมการบริหารช่วงชั้นอนุบาล จำนวน 9 คน โดยมีประธาน 1 คน รองประธาน 2 คน กรรมการ 5 คน และคุณครูหัวหน้าสายชั้นอนุบาล เป็น กรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ ให้การบริหารจัดการเรื่องต่างๆ ในระดับอนุบาลให้มีการพัฒนาโดยองค์รวม นอกจากนั้นแล้วยังมีคณะกรรมการระดับห้องเรียนอีก ชุดหนึ่งเพื่อมีไว้ให้ดำเนินการพัฒนาห้องเรียนต่าง ๆ ตามสมควร

3. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการระดมทุน ในระดับก่อนประถมศึกษา มีการระดมทุนโดย ส่วนมากจะขอบริจาค ตั้งแต่ผู้วิจัยเข้ารับหน้าที่สอนในชั้นอนุบาล ปีที่ 1 และเป็นหัวหน้าช่วงชั้น

อนุบาลก็มีการมีส่วนร่วมในการระดมทุน ในการนำเงินมาพัฒนาในระดับก่อนประถมศึกษา โดยเริ่มจากปี 2548 คุณครูชั้นอนุบาลปีที่ 1 กู้ยืมเงินสวัสดิการโรงเรียนจำนวน 10,000 บาท นักการภารโรงของโรงเรียนบริจาคเพิ่มอีก 2,500 บาท เงินจากการเลี้ยงน้ำชา อีก 15,000 บาท ได้นำเงินเหล่านั้นมาบูรณะห้องเรียนในระดับชั้นอนุบาล 2 ห้อง นอกจากเงินแล้วยังมีความร่วมมือจากคณะกรรมการผู้ปกครอง นักการภารโรงได้ช่วยกันเสียดสเวลาแรงกายในการช่วยช่างทาสี ขนปูนให้นายช่างด้วยและนายช่างผู้ทำก็คิดค่าแรงในราคาถูกลงมาก ปี 2549 ขอบริจาคเงินเพื่อซื้อชั้นวางกระเป๋า พร้อมเครื่องนอน จำนวน 7 ตัว ๆ ละ 1,000 บาท เป็นเงิน 7,000 บาท โดยขอบริจาคจากผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 คนละ 300 บาท ได้เป็นเงิน 5,000 บาท และคุณครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 บริจาคอีก 2,000 บาทรวมเป็นเงิน 7,000 บาท นอกจากนั้นแล้วคุณครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 ได้บริจาคเงินเพื่อจัดซื้อ หนังสือจำนวน 50 เล่ม สื่อและอุปกรณ์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น เครื่องเล่นวีดิโอ ให้กับห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 อีกเป็นจำนวนเงินประมาณ 20,000 บาท ปี 2550 จัดทำที่นั่งหน้าห้องเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงหน้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นเงิน 1,690 บาท โดยความอนุเคราะห์ของคุณครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 และในช่วงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ได้ขอบริจาคเงินจากผู้ปกครอง คนละ 200 บาท จำนวน 50 คน เป็นเงิน 10,000 บาท นอกจากนั้นแล้วยังได้เงินจากการขายของคัจจตุคามรามเทพรุ่นตักศิลาหมาเศรษฐกิจอีก 4,500 บาท และเงินจากวัสดุรายหัวของนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาอีก 4,500 บาท พร้อมทั้งได้รับบริจาคจากคุณครูอื่น ๆ อีก 1,000 บาท รวมเป็นเงิน 20,000 บาท ซึ่งเงินเหล่านี้นำมาจัดซื้อเครื่องเล่นสนามเด็กเล่น ให้เพียงพอต่อความต้องการของเด็กในระดับก่อนประถมศึกษา

4. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการทำงานกับองค์กรท้องถิ่น ในส่วนนี้ทางสถานศึกษา โดยเฉพาะในระดับก่อนประถมศึกษา จะได้รับการสนับสนุนในเรื่องอาหารเสริมนม และอาหารกลางวันเท่านั้น

5. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการออมทรัพย์และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับก่อนประถมศึกษา ได้มีรูปแบบการมีส่วนร่วมในการออมทรัพย์ โดยผู้ปกครองนำเงินฝากเด็กมาออมไว้กับคุณครูประจำชั้น หรือให้เด็กออมเงินที่เหลือจากการซื้อขนมในตอนเที่ยง นำฝากคุณครูประจำชั้น และการมีส่วนร่วมในการทำแปลงผักให้กับเด็กในระดับก่อนประถมศึกษาได้ปลูกผัก เมื่อผักโตจะได้นำกลับไปรับประทานที่บ้าน

ในส่วนของกิจกรรมของการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาประกอบไปด้วย

1. กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม อันได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาโรงเรียนเป็นการริเริ่มของโรงเรียนกิจกรรมนี้จะทำช่วงตอนเปิดเทอมใหม่ ๆ และในวันสำคัญต่าง ๆ โดยทางสถานศึกษา จะออกหนังสือเชิญชวนผู้ปกครอง ร่วมพัฒนาโรงเรียน จาก

การศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนด้วยดีเสมอมา นอกจากนี้แล้วยังมี กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมวันสำคัญ

2. กิจกรรมที่ทางชุมชนเป็นผู้ริเริ่มแล้วทางโรงเรียนไปมีส่วนร่วม อันได้แก่ กิจกรรมวันสำคัญ ทางศาสนา ที่มีการจัดประกอบพิธีในวัดหรือมัสยิด และการจัดงานตามประเพณี เช่น งานบวช งานแต่งงานและงานศพ เป็นต้น

3. กิจกรรมที่ทั้งชุมชนและสถานศึกษาร่วมกันเป็นผู้ริเริ่ม อันได้แก่ การจัดระดมทุน ให้กับทางโรงเรียน งานแข่งขันกีฬา เป็นต้น

จากการให้ความร่วมมือกัน เสียสละแรงกายแรงใจ ทุนทรัพยากรให้กำลังใจซึ่งกันและกัน การมีความดีต่อกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือที่ดี จนทำให้การบริหารจัดการในระดับอนุบาลลุล่วงไปด้วยดีในระดับหนึ่งและงานต่าง ๆ ก็สำเร็จลุล่วงด้วยดีเสมอมา พร้อมทั้งมีความประสงค์ที่จะทำให้นักเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการที่ดีขึ้น จากความร่วมมือในข้างต้น จึงทำให้เกิดความร่วมมือที่ดีในการจัดทำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอต่อไปในบทที่ 6 ต่อไป